

Verslag plenaire sessie

Prinses Máxima: "Microfinanciering staat in Nederland op de kaart."

“Ondernemers beginnen vaak met vrijwel niets. Geen geld, geen personeel, geen ondersteuning. Ze starten met een werkbank in een garagebox. Met een laptop op een zolderkamer. Maar één ding hebben ze allemaal: een droom. Ze rennen voor hun dromen, durven ambitieus te zijn, en hebben geweldige ideeën.” Zo luidde de openingszin van Prinses Máxima der Nederlanden tijdens de landelijke bijeenkomst voor microfinanciering in IJsselstein op donderdag 4 juni 2009.

“En toch draaien hun plannen te vaak op niets uit. De redenen daarvoor zijn divers. Soms is het bedrag te klein om voor een bank interessant te zijn. Soms omdat ze een lage opleiding hebben, in de schuldsanering hebben gezeten, of als starter domweg nog geen jaarcijfers kunnen laten zien. In dit soort gevallen zijn de risico's en de kosten voor de banken vaak te hoog. Daarom ben ik heel blij om te zien dat het idee voor een landelijk systeem voor microfinanciering navolging heeft gekregen”, zei Prinses Máxima in haar toespraak.

"Het geld is niet het grootste obstakel, het zijn meerdere vraagstukken die om aandacht vragen." Daarmee duidde de prinses op 'begeleiding en coaching, lef hebben, doorzettingsvermogen en het benutten van kansen'. "Door mijn ervaring bij de Verenigde Naties kan ik zeggen dat er drie belangrijke pijlers zijn van microfinanciering: vertrouwen, trots en onafhankelijkheid. Als je een kleine lening aan een ondernemer geeft, schenk je hem het vertrouwen dat hij terugbetaalt. En als dat lukt, is hij trots en onafhankelijk."

In 2007 heeft de Raad voor Microfinanciering de Staatssecretaris van Economische Zaken geadviseerd om te bekijken hoe microfinanciering in Nederland landelijk opgezet kon worden. Zo zijn de huidige landelijke pilots van start gegaan. “We zijn nog geen jaar bezig, maar als we zo doorgaan overtreffen we onze eigen plannen. Binnen nog geen vier maanden hebben al 175 ondernemers een klein krediet ontvangen. Qredits heeft tot nu toe al 1150 aanvragen binnen gekregen. Microfinanciering staat in Nederland op de kaart."

De vraag wie nu de werkelijke afnemers zijn van microfinanciering, is nog niet goed te beantwoorden, omdat de doelgroep heel divers is. In elk geval is microfinanciering beschikbaar voor iedereen die een klein kapitaal of ondersteuning nodig heeft. "Microfinanciering moet een duurzaam initiatief worden, dat uiteindelijk op eigen benen kan staan", zei prinses Máxima. Ze adviseerde om op korte termijn drie stappen te nemen.

Ten eerste, moeten er meer Microfinanciering Ondernemerspunten komen waar de toekomstige micro-ondernemer terecht kan. Het gaat erom dat de doelgroep wordt bereikt. Er zijn op dit moment 22 al bestaande Microfinanciering Ondernemerspunten en 18 nieuwe zijn in oprichting. Ten tweede moet coaching toegankelijk en betaalbaar zijn. "Succesvol ondernemen is voor 80 procent afhankelijk van een goed bedrijfsplan en slechts 20 procent van het geld." Ten derde moeten we microfinanciering wel van de zakelijke kant bekijken. "We hebben ons doel pas bereikt als de leningen zijn terugbetaald met de bijbehorende rente én als de micro-ondernemer onafhankelijk is."

Na de toespraak van prinses Máxima stelde dagvoorzitter Stefan Wijers vragen aan enkele micro-ondernemers. De meesten komen niet in aanmerking voor een lening bij reguliere banken. Die vinden de bedragen te klein en daarmee voor hen te duur.

Bovendien zien ze op tegen de bijbehorende kosten voor de coaching. Ook beschikken de meeste micro-ondernemers niet over een goed bedrijfsplan. Zo vertelde Dorien Putman van de ASN Bank dat het voor de banken eigenlijk te duur is om een krediet te verlenen onder de 200.000 euro. "Een micro-ondernemer kost de reguliere bank veel tijd en begeleiding. Onze oplossing is om het geld te stoppen in een fonds. Om dat te kunnen, moeten daar meer partners bij worden betrokken."

Volgens de micro-ondernemers onderscheiden microfinancieringsinstellingen zich door hun persoonlijke benadering en hulp bij het opzetten van een goed bedrijfsplan. Barbara Dieteman van Qredits legt haar werkwijze als volgt uit: "Ik kom altijd bij de ondernemer thuis of bij zijn bedrijf. Dat heeft voordelen voor mij - ik maak de ondernemer mee in zijn eigen omgeving - en voor de ondernemer: in zijn eigen omgeving is hij het meest op zijn gemak. Van belang is dat ze hun product goed kunnen verkopen: "Kunnen zij het product aan mij verkopen dan kunnen zij het ook aan de klanten verkopen."

Maar, hoe moet het verder na de start? Is er nog coaching nodig voor de zogenaamde 'blinde vlekken'? "Ja!", wordt volmondig geantwoord door een micro-ondernemer zelf. "Coaching geeft je een boost." Naar eigen zeggen hebben de micro-ondernemers geen coaching nodig om zich te realiseren dat de lening, met de bijbehorende rente, moet worden terugbetaald. "Niet bij iedereen gaat het vanzelf", aldus Frank Heemskerk, staatssecretaris van Economische Zaken. "We hebben het voordeel dat we een goede Raad van Advies hebben met een krachtige samenstelling en een gedegen onderzoek van McKinsey. Bovendien kunnen we de twee belangrijke diensten, coaching en het verstrekken van krediet, binnen microfinanciering goed invullen met behulp van het netwerk van Microfinanciering Ondernemerspunten en Qredits.

"Microfinanciering biedt veel kansen, maar 'is niet het antwoord op de kredietcrisis'. We zijn er al mee begonnen vóóordat daar sprake van was", zei Frank Heemskerk. Ook zonder kredietcrisis was de oprichting van Qredits een feit. Wat de kredietcrisis wel teweeg brengt, is dat men op zoek gaat naar nieuwe kansen. Het zijn niet alleen kansen voor de ondernemers zelf, maar ook kansen voor de gehele samenleving. Zo vertelt de Rotterdamse burgemeester Aboutaleb dat we microfinanciering als instrument kunnen gebruiken om ook de talenten van de 'nieuwe' Nederlanders (immigranten) optimaal te benutten. "Zij hebben veel kracht, maak daar gebruik van, zorg niet dat ze geïsoleerd raken van de samenleving, maar betrek ze in de samenleving door middel van microfinanciering."

De adviesraad zegt dit te kunnen bereiken door de voordelen van het ondernemen duidelijk te maken, namelijk: vrijheid en eigen baas zijn. Toch maakt het vele papierwerk het niet makkelijk voor de startende ondernemer. "De meeste kredieten worden verstrekt door de zogenaamde drie F's: Family, Friends en Fools", aldus Frank Heemskerk. "Om niet bij de laatste te horen dwingt de overheid de startende ondernemer zijn of haar plan structureel op papier te zetten. We zijn bezig om het papierwerk efficiënter te maken door de dienstverlening te verbeteren." De staatssecretaris eindigde zijn toespraak met de woorden "We moeten op een goede manier streng zijn, maar wel rechtvaardig, inherent aan het systeem."

De dag werd informeel afgesloten door een 'speed dating', geleid door Erik Peekel. Hierbij kregen de deelnemers de kans om elkaar beter te leren kennen en de tips en trucs van het ondernemen met elkaar uit te wisselen. En dit gaat uiteraard altijd gemakkelijker onder het genot van een drankje!